

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:

Egész évre 200 L., fél évre 100 L., negyedévre 50 L.
Egyes szám ára 4 L.

Felelős szerkesztő

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14 szám
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

Egy nagyon komoly ügy.

Nagy vita folyik mostanában a magyar lapok és a román lapok között afelett, hogy a magyar kisebbségi nemzetnek itt Romániában jó dolga van e, vagy rossz? A vita kiinduló pontja a szatmári nagygyűlésben van. S ott voltaképpen már el is dőlt a vita: a magyar nemzetgyűlés magadöntötte el, amikor határozatilag kimondta, hogy az elviselhetetlen kisebbségi sérelmek orvoslásáért a Népszövetséghez fordul. A román sajtó azonban nem akar belenyugodni ebbe az ítéletbe s azt állítja, hogy csak a »grófok« és csak az »urak« hirdetik a kisebbségi sérelmeket, a nép maga azonban teljesen megelégedett.

A román sajtó állásfoglalása nem történik céltalanul. Emlékeztünk rá, hogy nem is olyan régen az állami tanítók nyilatkozatokat írtak alá a székely falvak lakosaival, amely nyilatkozatok — amint később kitudódott — azt tartalmazták, hogy a nép meg van elégedve az állami iskolákkal s az állam iskolapolitikájával és nem kívánja a magyar nyelvű iskolákat. Ezek a nyilatkozatok a Népszövetség elé jutottak, ahová a Magyar Párt vezetői panaszt tettek az iskolai sérelmek miatt. A Népszövetség, látva e nyilatkozatokat, azt hitte, hogy valóban csak a »grófok« és az »urak« panaszkodnak, mert ime a nép az iskolázás ügyével is meg van elégedve.

Az iskolázás ügye sok keserves könnyet sajtolt ki a magyar szülők szeméből s bizonyos, hogy nem volt az ő akaratuk az elismerő nyilatkozatok megszületése. De a tény az, hogy a nyilatkozatok mégis megszülettek. Vajjon nem azt harangozza-e be most a román sajtó, hogy a magyar nép, ha »megkérdezzük«, — kész lesz nyilatkozatot aláírni arról is, hogy kisebbségi helyzetével általában meg van elégedve és jobb helyzetet ennél nem kíván? De hát megkérdezzük-e a magyar népet? Ezt nem lehet tudni. Ugy azonban megkérdezzük, mint ahogy az iskolaügyben »megkérdezték«.

Ismét elveszítünk egy középiskolát.

A könyörtelen kisebbségi politika újabb eredményről számolhat be: a romániai két unitárius gimnázium közül egyiknek meg kell halnia. Vagy a kereszturni, vagy a kolozsvári unitárius gimnáziumot meg kell szüntetni. Nem a kulturigény csökkenése, hanem az anyagi erő kimerülése parancsolja ezt. Az erdélyi unitárius egyháznak hatezer holdnyi ingatlan vagyonát vették el az agrár-kisajátítással s még azt a két-száz holdat sem hagyták meg, ami a törvény szerint járna. A köteles államszolgálatból csak morzsákat juttatnak, az elsorvadásnak tehát be kell következnie. Az a kérdés most már: melyik gimnázium szűnjön meg a kettő közül. Efelett töprengenek és efelett vitáznak az unitáriusok. A kolozsvári Képviselő Tanács a kereszturni megszüntetése mellett döntött. Eszerint a terv szerint három osztályos gimnáziummá építenék le a kereszturni s melléje egy első fokú gazdasági szakiskolát állítanának fel. A kereszturni kör számtalan érvet hoz fel a megszüntetés ellen. Legsúlyosabb érv az, hogy a háromosztályos gimnázium nem lesz életképes, a gazdasági iskola létesítése pedig ugyancsak nagy anyagi áldozatokat kíván.

Az üresen maradó épület Kereszturnon nem lesz értékesíthető, míg a kolozsvári gimnázium épületét igen alkalmasan volna felhasználható egyetemi diákokthoz céljaira.

Nem kevésbé súlyos az a kulturális érv is, hogy a Székelyföldön, ahol az unitáriusok zöme él, szükség van egy unitárius középiskolára, amely felé könnyebben és szívesebben terelődik a székely ifjuság, mint a távoli kolozsvári iskola felé. A püspök nem foglal állást a kérdésben, ő is fájdalmasan töpreng: melyiket szeressem...?

Az ügy nemcsak az unitáriusok ügye, hanem magyar ügy. Ezért a megyei Magyar Párt is foglalkozni fog azzal 11-iki végrehajtóbizottsági ülésében. A mi véleményünk az, hogy a székelyföldi kulturintézményhez a végéig kell ragaszkodni, különösen, ha ezt reális érvek is indokolják. Reméljük, hogy ez lesz a belátása az unitárius egyházi Főtanácsnak is, amely végső fokban fogja eldönteni a kérdést november 23-iki ülésében.

Egy hónap — egy gyermek jobbkézéért.

Megirtuk június 1-jei lapszámunkban azt a felháborító, embertelen merényletet, amelyet a varsági interimár elnök, Péter János követett el a 14 éves varsági fiú Tifán Gergely ellen. A gyermek gondjaira bízott marhák közül egy tinó beugrott egy kertbe, amelynek alacsony sövénykerítése volt s a hatalmaskodó interimár elnök efelett oly nagy haragra gerjedt, hogy a kiabálásától megdermedt kis fiú mozdulni sem mert, hanem bevárta a feléje rohanó »bíró« s midőn ez a kezében volt kapával a gyermek fejének sújtott, utóbbi a jobbkezét feje fölé emelte, hogy az ütést kifogja. Így a kapavágás a gyermek jobb kezefejét érte, azon az inakat szétrombolta, s ezen sérülés következtében kenyérkereső jobb kezének épségét teljes életére elvesztette. A csendőrség megindította az eljárást s október 30-án tárgyalta a helybeli törvényszék az ügyet, amelyben az ügyész sulyos testi sértés büntetése miatt emelt vádat Péter János ellen. A bíróság 30 napi fogságra ítélte a vádlottat. Az ítélet ellen az ügyész sulyosbbitásért, Péter János vádlott pedig felmentése végett felebezett.

IPARTESTÜLETI ÜGYEK.

Országos kirakó vásárok: november hó 11-én Balázstelke, Kovászna, Marosvásárhely, Sárkány, 12-én Barót, Farkaslaka, 14-én Mikefalva, Riomfalva, 15-én Nyáradmagyaros.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara, értesítése szerint, a kamara körletébe tartozó városokban ipari tanfolyamokat óhajt rendezni.

Tájékoztásul közli, hogy a kamara eddig cipészipari, férfitanítói és női házi ipari tanfolyamokat tartott, továbbá Marosvásárhelyen f. hó 15-én ács- és kőműves-mesteri tanfolyam kezdődik, amelyre segédek, vagy nem képesített mestereket vesznek fel, sőt olcsó ellátásokról is gondoskodás történik. E tanfolyam előreláthatólag márc. 15-ig tartana és ács-, kőműves-mesteri vizgára készítené elő. Kérjük iparosainkat, akik ezen tanfolyamokon résztvenni kívánnak, hogy szándékukat ipartestületünknek f. hó 20-ig jelelték be. Különben ez alapon árt ipartestületünk az iránt is, hogy ugyancsak tartsanak városunkban, megfelelő

jelentkezés esetén, az asztalos, lakatos, bádigos iparosok részére is tanfolyamot, amelyen az illetők a szakmai rajzolás és költségvetési műveletek terén kapjanak megfelelő kiképzést.

Mióta és hány esetben emelte fel ipartestületünk síró és tiltakozó szavát az elviselhetetlen adónyomítások miatt s mindennek dacára, bár iparosaink mindennemű kereseti lehetősége maholnap ugyszólva teljesen megszűnik, mégsem gondoskodik az állam arról, hogy az adóztatás terén valamilyen enyhítést hozzon, sőt ennek dacára az iparosok adóját, alap nélkül, függetlenül a tényleges jövedelemtől, ugyszólva általánosságban és oly összegben állapítják meg, hogy hordozását az iparosság egyáltalán el nem bírja. Mindezen körülményeket igazolják a nagy hírlapok. Az utóbbi napokban kincses Kolozsvár iparosainak helyzetéről jelent meg, hogy a kereskedelem és földművelés mellett sokkal sivárabb és kilátástalanabb a kisiparos helyzete, mert az általános bajok mellett a kisiparnak jóformán semmiféle hitelforrás nem áll rendelkezésére, amelynek segítségével a munka folytatását biztosítani tudná. Emiatt nem tudt megküzdeni sem a gyáripar gyilkos versenyével, sem a fogyasztás katasztrófális visszaesésével. Ennek és az egyre sulyosabb közterheknek eredménye az lett, hogy a kisiparosok nyomorognak és sorra adják vissza iparigazolványaikat. Mindezek a mi felhívásunkat igazolják akkor, amidőn az iparosok türelmetlen és elviselhetetlen megadóztatásainak enyhítése érdekében oly sokszor feljajdulnak és tiltakozunk. **Az ipartestület elnöksége.**

Román lapszemle.

Az *Indreptarea* írja október 30-iki számában: a Magyar Párt szatmári gyűlésén gróf Bethlen, a párt elnöke Maniu kisebbségi politikáját kritizálta s kijelentette, hogy a nemzeti parasztpárt nem váltotta be ígéreteit, amiket annak idején az ellenzéken tett. Szóval — írja az *Indreptarea* — Maniu Gyulát kisebbségei is elhagyták.

A *Vitorul* november 1-jei számában a magyarországi revíziós liga működéséről számol be s közli lord Rothermere arcképét. A Ceps jelentése nyomán arról ír, hogy a revíziós ligának pénzületi támogatásra van szüksége s így a vezetőség elhatározta, hogy kiszélesíti a liga kereteit. A tagokat évi egy pengő tagsági díj fizetésére kötelezi s minden tag igazolványt kap lord Rothermere arcképével.

A román sajtó élénken tárgyalja Mussolini legutóbbi beszédét, melyben a duce a határrevízió lehetőségéről beszélt.

Az *Universul* november 2-iki számában »Segesvárt nincs hely román templom számára« címen ottani levelezője útján többek között a következőket írja: azt gondolná az ember, hogy azoknak a keserves időknek egyik fejezetét tesszük közzé, melyben az erdélyi románok a magyarság uralmát hurcolták. Pedig ez ma történik az egyesített Nagyrománia szabad korszakában a hatóságok szeme láttára, egy olyan városban, ahol a kisebbségek még ma is képesek megakadályozni, hogy román templomot építsünk.

A *Lupta* november 2-iki számában

ban »Olaszország revíziós blokkot alakít« címen többek között a következőket írja: az utóbbi időben szoros bulgár-magyar barátság alakult ki s ezt a barátságot újabb paktumban is meg fogják erősíteni. A két ország a revízió jegyében találkozott. Olaszországnak ugyanis messzemenő terve vannak a Balkánon. Az a terv, hogy szoros együttműködés jöjjön létre a revízióista államok között, mindinkább kitűnik s ha Olaszország nem is dolgozik minden esetben teljesen nyíltan, títkon feltétlenül támogatja és elősegíti a revízióista blokk kialakulását.

A szombatfalvi népház körül.

Sajnálatos eset, ami a szombatfalvi városrészben most történik. A városrésznek van egy régi multu és tevékeny gazdaköre, mely évekkel ezelőtt népház építésére határozta el magát. Építető bizottságot választott, s amikor kész volt a népház, akkor éppen az építető bizottsági tagok elfeledték azt, hogy ki bízta meg őket az építéssel, minek a számára és tulajdonául épült föl az épület, keresték az utakat, amelyeken a népházat valami más, még nem létező egyesület javára lehetne megkaparítani. Megszületett az Ifjusági Egyesület, melylyel kapcsolatban az igazság az, hogy főleg az ifjuság buzgalmanak volt köszönhető, hogy aránylag csekély pénzen a népház felemelhető volt, csak az a különös, hogy az ifjus. egyesület tagjai között — neve dacára — élemedett emberek is szerepelnek. Amíg a gazdakör és az Ifjusági Egyesület közt a népház tulajdonjoga tekintetében sulyosabb természetű nézeteltérés volt, addig bizonyos személyek erős ifjusági egyesületi érzelmeket áruáltak el, de mikor a két egyesület között a jobb érzésűek által rég óhajtott béke és megértés helyreállott, akkor bizonyos unszólásra egy harmadik egyesület alakításáról kezdettek gondolkodni s megszületett a »Birtokosok Egyesülete«, a gazdakör alapszabályaival teljesen azonos célkitűzéssel. Ezen egyesület alapszabálya most készült el — nagy öröme a zavarosban halálszóknak, s ha illetékes helyen nem latolják meg eléggé az alapszabály tárgyalásánál a dolgot, ha engedélyt nyer e harmadik egyesület is a működésre, a viszály fészke állandósul a városrészben, ahol most is, sajnos, sokan ellenség gyanánt állanak egymással szemben, ahelyett, hogy közös munkára egyesülten, egyetértve haladnának a szűz jövő megteremtésének útján előre. E jövő miatt aggódva fordulunk minden egyes szombatfalvihoz, ne hallgassanak a széthuzásból előnyt húzni akarókra, hanem szüntessék meg végre az átkos torzsalkodást, hogy legyünk végre egymásnak megbecsülő testvérei, hiszen ezt parancsolja vigasztalan jelentünk, erre int Istennek szent törvénye s ezt követeli fajiérdeünk, fennmaradásunk!

Pártélet. A vármegyei Magyar Párt végrehajtó bizottsága 11-ikén, kedden délután 4 órakor ülést tart a pártotthon olvasótermében. A meghívók szétküldettek.

Templomi hangverseny. A helybeli ref. egyház 9-én, vasárnap d. u. 6 órakor tartja, villanyvilágítással ujonnan berendezett templomában hangversenyét. Az érdekes és változatos műsort előző számunkban már közöltük. A rendezőség kéri az érdeklődő közönség szíves támogatását. Belépődíj nincs, perselyes adományok köszönettel fogadtnak.

SPORT.

Vasárnap nagy és szenzációs mérkőzés lesz a football pályán 3 órai kezdettel, ezt megelőzi a II-ik csapatok szintén bajnoki mérkőzése. A Munkás T. E. ellenfele az erősen feljavult megyesi »Vitrometán« footballcsapata lesz, mely városunkban most játszik legelőször. Ez a mérkőzés fogja eldönteni, hogy a megyesiek elébe kerülnek-e a Hargitának vagy sem. A munkások bár teljes csapattal állnak ki, mégis össze kell, hogy szedjék minden erejüket, hogy győztesen kerüljenek ki a küzdelemből. Ez a vendégcsapat a M. T. V. nál 1:1 eredménnyel játszott, a Hargitával szemben 1:0 arányban győzött, de bizunk, hogy a munkások lelkes játékkal fogják meglepni a közönséget, pedig lelkes játék és erős akarat sikerhez vezet. Ha a közönség élvezetes, szép mérkőzést akar látni, ne mulassza el megnézni ezt a mérkőzést.

HIREK.

November 8

Iskola-látogatás. Nicolae Baboie középiskolai inspektor f. hó 5-én a helybeli ref. tanítóképzőben és a román kath. főgimnáziumban adminisztrációs látogatást végzett.

Szülői értekezlet. A helybeli román kath. főgimnáziumban a már egyszer meghirdetett, de elhalasztott szülői értekezletet a mostani vasárnap (nov. 9.) délelőtt 11 órakor tartják meg az intézet tanácskozó termében. Az intézet igazgatósága reméli, hogy most már minden helyben lakó szülő meg fog jelenni a fontos értekezleten gyermeke haladása, boldogulása érdekében.

Kisfaludy Károly „Kérők“ c. darabja kerül színpadra ünnepi előadásul városunkban Kisfaludy halálának 100 éves évfordulóján. Igazi klasszikus előadás lesz ez, a szereplők egytől-egyig nagyszerűek lesznek szerepeikben, gyönyörű korhű alakítást mutatnak be, amihez hozzájárul Forró Gézáé szakavatott rendezése és betanítása. Nagyszerű élvezetben lesz része azoknak, akik ezt a vígjátékot megnézik. — Két előadás lesz nov. 22-én, szombaton este és 23-án, vasárnap este. Mindkét előadást a gimnázium tornacsarnokában tartják meg.

A csángó népköltészet.

Eddig a csángókról csak annyit tudunk, hogy a Székelyföldről kivándorolva a Kárpátokon túl, különösen Moldovában Bacău környékén, kisebb-nagyobb számban letelepedve élnek s hogy székely nemzeti karakterük egyes vonásait (amilyenek a nyelv, vallás, népviselet, szokás és népdal) izoláltságukban a környezet hatása alatt részben elveszítették, rendre lassankint elveszítik, vagy az idegen befolyás alatt módosítják. Régen, amidőn a Kárpátok nemcsak áthághatatlan természetes akadályokat, hanem egyuttal országhatárokat is jelentettek, nem csoda, ha ez a kb. 100 ezerre tehető székely nép teljesen magára hagyatva, távol az anyaföldtől, nem tudott ellenállani a hasonulásnak, hiszen a kivándorlásuk már a XIII. században megkezdődik s folytonosan tart a XVIII. századig. A könnyebb megélhetés, telepítés, majd később a határőrséggel járó kötelezettség zaklatott volta csalogatta és űzte át őket a hegyeken a lapályokra. Miniket, különösen udvarhelyszékieket nagyon közletről érdekelt a sorsuk, mert pl. Moldovába a XV. században éppen megyénkbeli költöztek ki a székelyek nagyobb számban. Ma, amidőn az országhatár — amely minket tőlük mintegy hermetikusan elzárva tartott — leomlott, kirándulásaink alkalmával és egyéb alkalmakkor könnyebben megíthatjuk, hogy a csángók, a mi régi fajtestvéreink már felvették a román öltözetet, szokásokat, már a nyelvet is majdnem elfelejtették, vagy idegen hatással beszélnek, egyedül a vallásuk még a régi s az, amit minden nemzet legtovább megőriz érintetlenségében s legkésőbb felejt el: a népdal.

Első rendes ülésére jön össze f. hó 12-ikén d. e. 9 órakor Jodál Gábor dr. elnöke alatt a megyei tanács (»a vármegye kis parlamentje«) miután a multkor megalakulást minden illetékes forum jóváhagyta. A 28 pontból álló tárgysorozat több a vármegye közgazgatására nézve nagyjelentőségű ügyet tartalmaz. Ezek között van — hogy csak a legfontosabbakat említsük — a több faluból álló összes községek megszüntetése, illetve szétválasztása és ennek következményeként: a szétválasztott falvaknak egy-egy faluból álló községgé való átalakítása. Ha ez megtörténik, helyre áll községeink szervezetében az a természetes és normális rend, amelyet már jórég, a mindenáron változtatás akarásával, de minden igazi mélyebb belátás és óvatosság nélkül zavartak meg, s aminek következménye a községekben rengeteg felesleges surlódás és igazalom volt. Tárgyalás alá kerül a helyi felülvizsgálati bizottságnak az 1930 évi vármegyei költségvetésre vonatkozó leirata, s az ennek folytán újonnan átdolgozott költségvetési tervezet, amelynek korábbi 4 és fél millió deficitjét — újabb alapos revízióval — nem is egészen 1 millióra sikerült lecsökkenteni. Ennek fedezetére, előrelátóan, pótdó-kiegészítést kell megszavazni. Érdeklődésre tarthat számot a tanácsválasztmány elnökének a megye helyzetéről és a közgazgatás menetéről teendő jelentése, a megyei tanács és a vármegyei hivatalok működésére vonatkozó szabályrendeletek megtárgyalása; az utak fenntartásáról, építéséről, megfelelő határozatok utján való gondoskodás, továbbá a vármegyei vezérbírói állás betöltése.

Uj státusgyűlési képviselő. Az udvarhely-espereskerületi papság folyó hó 4-én tartott gyűlésén a Kiss János esperes eltávozásával megüresedett státusgyűlési képviselői állásra Szabó János esperes tanfelügyelőt választotta meg egyhangulag.

Halálozás. Jaklowszky Mihály 88 éves korában okt. 31-iken Kolozsváron elhunyt. A szép kort ért öreg urat rendkívül nagykiterjedésű és tekintélyes család gyászolja, — ennek tagjai sorában, mint fia, Jaklowszky Dénes helybeli tanár.

Oltáregyleti műsoros délután. Vasárnap d. u. 4 órai kezdettel megtartja az Oltáregylet az irtalmas nővéreknél a nagyteremben a szokásos műsoros délutánját, amelyre tisztelettel meghívják a nagyérdemű közönséget.

A történelem megmutatta, hogy a nemzeti öntudat és érzés szunyadó korszakaiban, a viselet és nyelv levételése csak külső, efemer jellegű volt, amely egy cseppet sem veszélyeztette komolyabban a nemzet létét, mert élt az tovább, ha dermedten is, dalaiban; de jaj, ezerszer jaj, ha már e dalok is ritkábban szólnak meg, vagy pláne: elhallgatnak, — ez már a feltámadás nélküli biztos halál jele.

Köztudomású, hogy majdnem a legtöbb művészi revelációnak ősforrása, bölcsője maga a nép, amely a művészet ősalapjait a legváltozatosabbul megőrzi akár évezredek át. Valahányszor a modern festészet, költészet, vagy muzsika zavarba jön, a fejlődés fokozatain irányt téveszt, mint a szarvas a hűs forráshoz, úgy tér vissza a népies őselemekhez, részint megpihenni, részint utmutatást kérni. Ezt látjuk éppen ma is, különösen a zenében, melynek terén minden nemzetnél felismerhető az a törekvés, hogy önmagába visszatérve meglegje önmagát. Ezért lehetünk büszkékre mi Bartók Bélára és Kodály Zoltánra, akik az összes kulturnemzetek között elsőnek gyűjtötték össze a népdalokat. Az a többszáz magyar, székely, román és tót népdal, amelyeket ők fonográf-hengerre rögzítettek meg, ma a muzeumok féltve őrzött kincsei. Sajnos, hogy megfelelő anyagi áldozat híján ezeknek csak kis része került még feldolgozásra, de ezek is a gyűjtőjük ihletett lelken át oly pompásan, feslő bimbósan tárulnak elénk, hogy érezzük rajtuk a bársnyos hamvat, az üde harmatot, mint a büszke havasi rózsán fenn a bérctetőn, amely csak igazi művész előtt nyílik meg bizalmasan, de az áltrubadurok kezei között bágyadtan ejti össze szirmait.

(Folyt. köv.)

(A.)

Megrendítő körülmények közt vesztette életét az idevaló származású Kassay F. Pál marosvásárhelyi katonai állatorvos-százados. A mult hét végén idegességének gyógyítása céljából vonaton Brassóba indult. Egyik Brassón inneni kisebb állomás közelében — ideges sietségében-e, vagy sötét elszántsággal, nem lehet megállapítani — hirtelen akkor lépett ki a még robogó vonatból, amikor a párhuzamos sinen éppen egy másik vonat haladt, s ő ez elé került. A vonat rögtön halálra gázolta. A széles körben ismert és becsült, 46 éves, családos férfi halálát még az is különösebben tragikussá teszi, hogy éppen akkor történt, amikor hozzátartozói itt apósának, Csépné Ignácnak temetésére készültek, s ezután mindjárt másnap őt kísérték ki utolsó útjára.

Sajtópör szerkesztők ellen. A Keleti Újságból vettük át szövegint f. évi február 23-iki számunkba azt a cikket, amely »A magyar nyelv szent jogával kufárkodnak az udvarhelyi politikai ügynökök« címen foglalkozott akkori közállapotainkkal s amelyért a városi interimár bizottság néhány tagja feljelentést tett szerkesztők ellen. Amint a közleményben is megjelöltük, a pénteki tárgyaláson is az volt a védelem lényege, hogy a cikket nem mi irtuk s a *vádegység* elvénél fogva, amely a perrendtartásban és az alkotmánytörvényben van lefektetve, csak abban az esetben lehet bünvádi eljárásnak helye, ha az eredeti szerző ellen is eljárást indítanak s ez esetben is ugyanegy bíróságnak kell itélkeznie mindkét lappal szemben. A világos védekezés dacára a tárgyaláson a törvényszék 1000 lejre ítélte szerkesztőket, az ítélet azonban nem jogerős, mert a védelem felebbezést jelentett be az ellen. Nem kételkedünk, hogy a felsőbb bíróság helyet fog adni annak.

Szent Imre-ünnepély Farkaslakán. A farkaslaki egyházközség méltó módon áldozott a mult vasárnap Imre királyi emlékének halála kilencszázados évfordulója alkalmából. A gazdag műsorú ünnepélyt szentmise előzte meg, amely után Mihály Domokos helyi plebános mondotta az ünnep jelentőségét, fejtegette, magvas megnyitó beszédet. Imre királyi lilomos életét Dobós Ferenc dr. rajzolta meg a történetudós alaposságával és állította követendő példának az ifjúság elé. Az ünnep tanulságaképpen Biró Lajos szólott az egyház veteményes kertjéről, az iskoláról és annak megbecsüléséről. A beszédek között ének- és szavalati számok voltak. Az énekszámokat az ifj. énekkar adta elő, két hangra, igen sikerülten. Alkalmi költeményeket szavaltak Nagy Károly, Simó Julianna, Pakot Vilma, Jakab Margit és Orbán Boldizsár igen szépen. Az ifjúság betanítása körüli buzgokodásért a helyi tanítói kart illeti a dicséret. A tartalmas ünnepély a helyi plebános záró szavaival és a közönség énekével végződött.

Büntetik a fuvarosokat. Egy havasali kigazdát 500 lejre büntettek azért, mert a tőkefával terhelt szekerével közvetlenül a Guttman-cég előtti utszakaszon áthajtott az ut baloldalára, hogy az ut jobboldalán levő fűrésztelepre a 16 méteres fával besírhessen. Hogyan hajthatott volna be másképpen a fűrésztelepre?... Törjék a fejüket ezen a fuvarosok.

Az udvarhelyi zsidóságnak nagy gyászja van: öreg törabbija: Stein Abraham, aki 37 éven át töltötte be itt egyházi hivatását, 70 éves korában, évekig tartó betegeskedés után, elhunyt. Egyházi tudományokban való jártaságáról, helyes ítéleteiről nevezetes volt, sokan, messziről is fordultak hozzá tanácsaiért. Vasárnap folyt le városunkban, nagy részvét mellett, a temetési szertartás, innen Erdőszentgyörgyre szállították, s ott helyezték nyugalomra.

Aki bő és szép gyümölcsstermet akar elérni, gyümölcsfáinak ápolását most a lombhulláskor kezdje meg. Kipróbált és legjobban megfelelő gyümölcsfavédő szerek használata által tiszteresénél is több és szebb gyümölcsöt teremnek a fák. A szép gyümölcsöt jól lehet értékesíteni, kevés fáradsággal sok pénzt szerezni. Elsőrendű és a legjobban bevált gyümölcsfavédő szerek gyáriárakban használati utasítással a Rózsa-illatszertárban és Szentpéteri Gyulánál kaphatók.

Érdekes házasságkötés. Városunk közönségét is érdeklő, nevezetes házasságkötés történt nemrégiben Kolozsváron. Betegh Bébi, az ottani magyar színház népszerű szubrett-primadonnája lépett házasságra Janka Jenő aradi gyógyszerésszel. A neves primadonnáról bizonyára sokan tudják, hogy városunk szülőtte — néhai Beteg Pál nyomdatulajdonos lánya —, itt végezte iskolai nagyrésztét is, s már egészen fiatal leánya korában feltűnt színpadi talentumával, Böske nővérével együtt, aki azóta szintén neves színésznő, majd pályáját 3 éve odahagyva, Zádor Antal aradi hírlapíró felesége lett. Néhai atyjuk utóljára értékes könyvtárának a Polgári Önk. Egylet részére való adományozásával tette nevét városunkban maradandó emlékeztetővé. Betegh Bébi házasságáról több nagyobb napilap hosszabb közleményekben emlékezett meg.

Vegyen már most
hőcipőt és egyéb cipőket
10%-os engedménnyel
Ritternénál
(volt TURUL-cipőraktár).

A Népszövetség kisebbségi szakosztályának igazgatója, a spanyolországi Ascarate, egyideig Romániában időzött. Itt tartozkodásának célja: a népkisebbségek helyzetének a tanulmányozása volt.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik részvétükkel bánatunkban osztoztak és drága halottunk koporsójára virágot helyeztek el, valamint a Székely Dalegyletnek ezuton mond hálás köszönetet a mélyen sujtott Csépné és Kassay-család.

Palinkafőzők figyelmébe. A minisztériumból nem érkeztek még le az üsthasználati állandó engedélyek. Aki tehát a főzést meg akarja kezdeni, adja be a 3 példányban kiállított »declaratie«-t (amely a kérvényt helyettesíti) a pénzügyigazgatósághoz. A »declaratie«-t a jegyző állítja ki s a községi ötos bizottság is aláírja. Hátvan liternél kisebb ürtartalmu üstre engedélyt nem adnak. A ceire másnak az üstjén is kifőzhető. A főzési ügyben minden beadvány bélyegmentes.

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület ünnepélyes záró gyűléseit október 26-án d. u. 3 órakor tartotta meg saját raktárhelyiségének udvarán. Modern mászó, ugró és mentő gyakorlatokat mutattak be a kevés számban megjelent közönségnek. Tűzoltóink valóban meglepő fejlődést tanúsítottak a gyakorlatok bemutatása alkalmával, s mindenben érdemesek lettek volna közönségünk támogatására. A kényszerű tűzoltói megváltási díjak beszédese folyamatban van, a beszédessel megbízott tűzoltó azonban panaszkodik, hogy kötelessége teljesítésében bántó magatartással is volt kénytelen találkozni. Tudjuk, hogy a gazdasági viszonyok mindenkinek sok nehézséget okoznak, azonban ez senkit sem jósíthat fel arra, hogy városi szabályzatban megállapított köztartozásának teljesítése előtt ilyen viselkedéssel igyekezzék kitérni. (A mult számból térszűke miatt kimaradt közlemény.)

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy Bethlen-u. 21 szám alatt

fehértanú-varrodát

nyitottam. Elvállalom kelengyék, női és férfi fehértanú készítését, gobelin, perzsa munkák varrását, kelimek kontúrozását, diványpárnák stb. montirozását, a legmesszebb menő igényeknek megfelelően. Tanuló leányok felvételnek.

Szíves partfogást kér:

LÁNYI ERNŐNÉ.

A Vöröskereszt-Egylet megyei fiókja f. hó 10-én, hétfőn d. u. 5 órakor a vármegyei ház kistermében közgyűlést tart, melyre a tagokat és érdeklődőket tisztelettel ezuton hívja meg az elnökség.

Szökés a fogházból. Szász Domokos 19 éves korondi legény, kinek viselt dolgairól nemrég irtunk, f. hó 3-ikán a helybeli törvényszék fogházából megszökött. Vele egyidejűleg, s valószínűleg vele együtt tűnt el a fogházból még Balázs Béla telekfalvi lakos is. Nyomoznak utánuk.

Jegyezzünk legkevesebb 12%-ot biztosan jövedelmező fiatfalvi fürdő-részvényt.

Rendkívül olcsón

árusítom a raktáron levő összes kész ruhákat, kabátokat, esőköpenyeket, rőfös-, kötött-, szövött- és rövidárúkat, paplanokat, esőernyőket, szőnyegresztliket, valódi bőrridikülőket. **LÖBL R.** Str. Pr. Elisabeta (volt Bethlen-utca.)

Szabolcska Mihály halála. A magyar irodalomnak egyik általánosan ismert és becsült alakja hunyt el a múlt hét végén: Szabolcska Mihály, sok egyszerű érzést, szívhez szóló közvetlenséggel megéneklő, magyar versek költője. Fellépése alkalmával tartalmi és formai tekintetben friss, eredeti hangú versei széles körben tették népszerűvé a magyarság között, a Grand Caféban, a Salzburgi csapszékben című dalai, a kis Demeter Rózsikát elcsirázó bájos költeménye egyszerre, mint az irodalom maradandó kincsei kerültek bele az irodalmi köztudatba, amelyekhez, szerzőjük 40 éves irodalmi működése alatt, még több meleghangú, tiszta lírájú költemény sorakozott. 69 évet élt, amelyből több évtizedet, mint ref. pap és esperes, Temesváron töltött, ahonnan — tekintélyes irodalmi tisztség betöltésére — pár éve távozott el Budapestre. Hirtelen, szívszélhűdés által okozott, halála azért Temesváron érte utól, ahová hozzátartozói meglátogatására kevéssel azelőtt érkezett volt vissza. Holttestét Budapestre szállították és ott, az irodalmi és társadalmi élet sok kiválóságának jelenlétében méltó tisztességgel temették el.

x Orvosi hír. Dr. Györfly olaszleki orvos felszerelte legújabb rendszerű Röntgen-gépét, Diathermia- és Quarz-lámpa készülékeit, önálló villanyteleppel, s így mindenkor használható.

Iskolai ünnepség. A helybeli róm. kath. főgimnázium tanári testülete és ifjusága f. hó 5 én tartotta meg a főhatóságtól elrendelt és a kormány által is engedélyezett iskolai ünnepségét Szent Imrének, az intézet védőszentjének emlékére. Délután 9 órakor ünnepélyes szentmise volt, amelyen Papp Dénes vallásnád mondott szívbemutató beszédet Szent Imre tisztasági erényéről. Délután 6 órakor folyt le a műsoros ünnepély az intézet tornacsarnokában, amelyen nagyszámú közönség vett részt, köztük Pop Emil dr., a vármegye prefectusa is. Az ifjusági zenekar precíz nyitánya után Pál István prelátus, az intézet püspöki biztosa mondott bevezető beszédet, amelyben ismertette a régi Szent Imre-ünnepségek történetét és felemlítette, hogy a kormány újból engedélyezte ezeknek az ünnepélyeknek a rendezését, tekintettel azoknak nagy nevelő értékére. Szabaday Rudolf IV. o. t. értelmes szavaiata és az ifjusági éneknárnak Kiss Elek tanár vezetésével meglett fegyelmezettett előadott énekszámátán Doboš Ferenc dr. mondotta el tartalmas ünnepi beszédét, példaképpül állítva Szent Imrét az ifjuság elé. Tóth László VI. o. t. hatásos szavaiata után a nagyszerű ünnepélyt az ifjusági énekar éneke fejezte be a zenekar kíséretével, Kiss Elek tanár szakavatott vezetésével mellett.

„Miért szegényedtünk el?” Kapunk a következő sorokat. Tekintetes Szerkesztő ur! A Székely Közélet 45 (okt. 26-iki) számában egy cikk jelent meg arról, hogy miért szegényedtünk le? Szíveskedjék még az alábbi pársort közzétenni. Azért szegényedtünk le, mert a tisztviselők nem kapják meg rendszeresen a fizetésüket, a nyugdíjasok egyáltalán nem, pedig azon pénzekből még egy részlet jutna a kereskedőnek, iparosnak, falusi embernek, tejért, fáért, zöldségért stb., de így már ezen részletek nevezeték hiányoznak. Na már most a falusi ember behozza az árúját, de nincs, ki megvegye, viszont a pénzre szüksége lévén, elveszti az árúját, de abból a kevésből, amit kap, nem jut sem kereskedőnek, sem iparosnak, tehát ez a pénz is hiányzik. Már most jön a pénzügyi hivatal és elviszi adóba azt a kevés pénzt is, ami nincsen, 15% os hátrálék kamattal. Kérdem már most, hát nem ez a leszegényítés és helyesen számít-e az állam magas 15% ot? Tisztelettel: **Jakab Elek** iparos.

A Székely Dalegyelet műsoros házi estélye. 15-én, szombat a Székely Dalegyelet saját otthonában műsoros házi estélyt rendez, melyre a közönséget, alapító és pártoló tagjait ez uton meghívja. Belépti díj nincs.

Szociális kurzus. A róm. kath. népszövetség helyi elnöksége szociális kurzust készít elő a csoportvezetők és tagok részére advent vasárnapjára. A kurzuson, amelynek helyét és pontos idejét később közlik, Papp Dénes, főgimn. tanár, a rövid idő alatt nagy népszerűsége szert tett kitűnő szónok fog sorozatos előadásokat tartani. Az elnökség a kurzusra már most felhívja a tagokat és csoportvezetők figyelmét.

Ismét megkezdődnek a polgári fillérestélyek. A Polgári Önképző Egylet régi, jó hírű ifjusági estélyei, az úgynevezett: fillérestély-mulatságok, az érkező téli szezon alkalmából, újból megkezdődnek. Igaz, hogy már ezekhez nincsen meg helyiségi a régi városháza nagy terme, de rendelkezésre áll a Barkóczy-vendéglő étterme; s beléptidij gyanánt a fillerek helyett leuk teszik a szolgálatot, Kónya Sándor örökében pedig Halász Róbert huzza műsor után a csárdást és valcer helyet a simmit, meg a charleston: ám azért a mai ifjuság is éppen úgy vágyik egy kis kedélyes mulatás után, mint a régi. Jól is van ez így, hadd szerepeljenek, szavaljanak, énekeljenek, táncoljanak ifjaink és konferáljanak, olvassanak fel a régi kultúregylet idősebb tagjai. Az első estély keddező egy hétre, nov. hó 18 ára van kitűzve, változatos műsorral. Az ifjusági rendezőbizottság élén Bartók Lajos áll, kinek mindenben segítségére siet az egylet elnöksége, hogy munkája sikeres és elismerést érdemlő legyen. Tanulás, kellemes szórakozás kínálkozik tehát ezután minden második kedd estélyén, ami bizonyára megint sok látogatót fog vonzani a polgári fillérestélyekre.

x Mozihírek. Szombathelyen este fél 9 vasárnap a u fél 6, este fél 9, és hétfőn este fél 9 órakor: *Sirni és dalolni* című éneklő hangos film Főszereplő Al Jolson (a Sonny Boy főszereplője) és a kicsi Sonny Boy. Ha egy film a kritikusok fagyos szemüvegén keresztül is olyan osztatlan elismerést érhetett el, mint a *Sirni és dalolni* akkor e helyen csupán a lényeg kell leszögezni és pedig, hogy Al Jolson és a kicsi Sonny Boy énekszámokkal, játéktudásukkal frenetikus sikert értek el. Ebben a filmben minden van, ami a szemtel gyönyörködteti, a fület megfogja az ismét a szívébe markol és mindenki szeméből könnyeket csal ki. E film a legdrágább filmek közé tartozik de — tekintettel a mai nehéz pénzügyi viszonyokra — a helyi árak rendesek. E film még csak Kolozsvárt és Brassóban volt bemutatva.

Az őzek és szarvasok vadászásának megszorítása. Jacobescu kapitány, vadászati inspektor közli, hogy a földmívelésügyi minisztérium 9027—930. sz. határozata szerint szigorúan tilos a kopóval való vadászat azokon a területeken, melyeken szarvasok és őzek tartózkodnak. Mivel Udvarhelyvármegye erdős területein mindenütt van szarvas és különösen őz, az összes kiadott kopó- és más kutyagendélyek semmisnek nyilvánítatnak. Szarvas és őz lövésére előzetes engedélyt kell szerezni, melyet az inspektor véleményes jelentésére a földmívelésügyi miniszter ad ki. Szarvast csak 12 esen felül, őzet három évnél idősebbet szabad lőni a kiadott engedély alapján.

A Princesa Elisabeta (Bethlen-utca) 10 szám alatti Kiszáktárban újból megkezdtem a palackos borok árusítását. Tiszta csereüvegek ellenében literenként 34 leuért árusítom ott többek között a következő fajborokat:

Som és muskotály dr. Adorján alb. üllői terméséből.
Hosszuszói Kun Antal terméséből.
Vamosudvarhelyi dr. Pálffy „

Nagyobb vételnél árengedményt adok.

Szöllősi Samu.

Értesítés. Ugy a helybeli, mint tudomására hozom, hogy a vasúti állomással szemben

vasúti vendéglőt nyitottam, hol figyelmes kiszolgálással, kitűnő boraimmal állok a közönség rendelkezésére. Minden csütörtökön és szombaton disznótör. Tisztelettel: **MUREȘAN JÁNOS** vendéglős

Az udvarhely-espereskerületi róm. kath. iskolatanács f. hó 4-én városunkban népes gyűlést tartott, Pál István főesperes elnöke mellett. A nevelés nagy kérdéseit felőlelő, tartalmass megnyitó beszédet mély figyelemmel hallgatták az iskolatanács tagjai. A főpásztor iránt való hódolatnak és jókívánatoknak (éppen neve napja lévén Majláth püspöknek), felállással adott kifejezést a népes gyűlés. Az iskolatanács sajnálattal vette tudomásul Kiss János esperes tanfelügyelőnek a vármegyéből való eltávolítását. A kerület iskolái érdekében kifejtett buzgó tevékenységéért jegyzőkönyvileg mondottak neki köszönetet. Meleg üdvözlőket az utódjával kinevezett új tanfelügyelőt, Szabó János esperes is. Ezután az elnöki megnyitótól kapcsolatos nevelésügyi kérdéseket beszélték meg, melynek során magvas felhívások hangzottak el. Végül Szabó János esperes kerületi tanfelügyelő számolt be iskolalátogatási tapasztalatairól. A tartalmas és élénk gyűlés az elnök zárószavaival ért véget.

Halálos autóbüszbaleset. A Maftei Vasile és Poleșan György tulajdonát képező autóbüsz, amely Udvarhely—Marosvásárhely között közlekedik, 4-iken reggel, amint Vásárhelyre beérkezett, a barakoknál elgázolt egy gyereket, úgy, hogy az szörnyen halt. A sofőrt a rendőrség letartóztatta, de beigazolódott, hogy nem ő a hibás, mert a gyerek ijedtében az autóbüsz elé ugrott s így menthetetlen volt, bár a sofőrt az utolsó pillanatban is ki akarta kerülni s e célból annyira félre kapta a gépet, hogy az egy fának ütődve, az árokba fordult és összetört, miközben maga ja sofőr is komoly sérüléseket szenvedett. Egyébképpen az autóbüsz már utközben tengelytörés érte, amit, az utasok áttelepítése után, ideiglenesen kijavítottak ugyan, de valószínűleg ez is hozzájárult ahhoz, hogy a fékezés bizonytalanabbá válván a szerencsétlenség nem volt megakadályozható.

KÖZGAZDASÁG.

A kormány, hírek szerint, Magyarország mintájára tervbe vette, hogy a gabonárák zuhanásának megakadályozása céljából behozza a bolettát, vagyis az által, hogy az állam, — bizonyos jegy-, vagy bélyegrendszer életbeléptetésével — mint monopóliált közvetítő lép be az áruforgalomba, megadóztatja a belföldi fogyasztást.

Nem sokat várhatnak ettől az intézkedéstől, legalább is itt nálunk, a mi gazdáink, hiszen itt nagyobb mennyiségű gabona nem kerül eladás céljából a piacra, de máskülönben is nálunk országos viszonylatban még van valami ára a gabonának, bár ez az ár is csak nyomoruságot jelent a gazdáknak. Az esetben, ha a gabonárák országosan és egységesen lesznek megállapítva, akkor a mi gazdáink néhány véka felesleges gabonája még olcsóbban fog elkelní, mint a kormány intézkedése nélkül. Ezzel szemben a boletta behozatalával egy igen nagy teher nehezedik arra a városi lakosságra, amely ma is nehezen, vagy sehogy sem tudja kiizzadni a mindennapi kenyér terhet. 1—2 leu boletta (vagy kenyérbélyeg) kilónként elviselhetetlen teher lenne a városi lakosságnak, anélkül, hogy már falusi gazdáinkon is segítene.

A kamatterhek, az adók súlya és sokasága, egyes közszükségleti cikkek behozatali vámjának magas volta előidézői a jelenlegi helyzetnek, s a kormány, ha enyhíteni akar a nyomott gazdasági helyzetet, csakis e súlyos terhek könnyebbé tételével érhet célt. A kenyérdrágítás kétélű fegyver, amelyhez kellő megfontolás nélkül nyulni, — ma kész veszedelem.

Piaci árak. A buza: 70—80, rozs: 55—60, árpa: 50—55, zab: 26—30, tengeri (6): 55—58, új 44—48, burgonya: 16—18 leu vékánként, lóheremag 25—30 leu kilónként.

Simó Ferenc bogárfalvi birtokosnál mangalica tenyész-kanok eladók. V—6.

Kiadótulajdonos: a Könyvnyomda R.-T. Odorheiu—Székelyudvarhely.

Judecătoria ocolului Ocland Secția cf. No. 665—1930 cf.

Extract din publicațiune de licitație

În cererea de executare făcută de următorului Jakab András sen. contra următorului Porumb Nicolae rep. prin curator Fekete Mihály avocat. Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilul situat în comuna Jimbor circumscripția Judecătoriai ocolului Ocland cuprins în c. f. a comunei Jimbor No. cf. 233. No. top. A+288 pe preț de strigare de 10000 Lei. pentru facasarea creanței de 2500 Lei capital și acc.

Licitațiunea se va ține în ziua de **27 Noembrie anul 1930 ora 14** la casa Comunală a comunei Jimbor.

Imobilele, ce vor fi licitate, nu vor fi vândute pe un preț mai mic de cât două treimi din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze, sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauză socotite după cursul fixat art. § 42 legea LX 1881 sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea, judecătorește prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170 legea LX 1881, § 21 legea XLI 1908.)

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întreprindă imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit (prgr. 25 XLI. 1908.)

Dat în Ocland, la 5 Julie 1930.

Dr. Carol Koncz m. p. șef judecăt. or.

Pentru conformitate:

Kállay expediator.

Judecătoria ocolului Ocland secția cf. Nrul 664—1930 cf.

Extract din publicațiunea de licitație.

În cererea de executare făcută de următorului Jakab András sen. contra următorului Grăcea Hucsi Zsófia repr. prin curator Dr. Lengyel Béla avocat. Judecătoria a ordonat licitațiunea execuțională în ce privește imobilul situat în comuna Jimbor circumscripția Judecătoriai ocolului Ocland cuprins în c. f. a comunei Jimbor No. c. f. 244. No de ord. A+1. 2. No. top. 195 pe lângă 15005 Lei preț de strigare. No top. 4513 pe 520 Lei. preț de strigare pentru facasarea creanței de 10000 Lei capital.

Licitațiunea se va ține în ziua de **24 Noembrie 1930 ora 14** la casa comunală a comunei Jimbor.

Imobilele ce vor fi licitate nu pot fi vândute pe un preț mai mic decât jumătate două-treimi din prețul de strigare.

Cei cari doresc să liciteze sunt datori să depoziteze la delegatul judecătoresc 10% din prețul de strigare drept garanție, în numerar sau în efecte de cauză socotite după cursul fixat în § 42 legea LX. 1881 sau să predea aceluiași delegat chitanța constatând depunerea judecătorește, prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170 legea LX. 1881, § 21 legea XL. 1908.)

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat decât cel de strigare este dator să întreprindă imediat garanția — fixate conform procentului prețului de strigare — la aceiași parte procentuală a prețului ce a oferit. (art. 25, XLI, 1908.)

Odorheiu, la 5 Julie 1930.

Dr. Carol Koncz m. p. șef judecăt. or.

Pentru conformitate: **Kállay** impiegat

Jegyezzünk legkevesebb 12°-ot biztosan jövedelmező fiatfalvi fürdő-részvényt.

